

روایت خبرنگار ایران از بازدید از سایت هسته‌ای

تحفه نظرن

مریم سالاری
خبرنگار

نخستین دیدار از «قلب تپنده غنی‌سازی ایران» در نزدیکی نطنز، باغ شهری که در دل کویر و فاصله ۱۲۰ کیلومتری شمال شرقی اصفهان قرار گرفته، برای هر خبرنگاری جذاب است؛ چه بخشی از مذاکرات فشرده و پیچیده هسته‌ای در روزهای متمادی دروین؛ لوزان و ژنو برای حفظ این ارگان اساسی از پیکره دانش و توان هسته‌ای ایران بود.

ابتکار سخنگوی سازمان انرژی اتمی و ترتیب دادن سفر یک روزه برای بازدید خبرنگارانی که در گرما گرم مذاکرات ایران و ۵+۱ این ماراتن نفسگیر را در سوئیس و اتریش پیگیری می‌کردند، فرصت مغتنمی بود تا اصحاب رسانه بی واسطه با حقیقت توانمندی هسته‌ای ایران آشنا شوند.

تب و تاب سفر به نطنز بعد از ورود اتوبوس به جاده خاکی منتهی به سایت بیشتر و بیشتر شد؛ چه دیدن نقاط حفاظتی، خاکریزهای کنار جاده، ضد هوایی‌های نصب شده و رادارهای مستقر در دو طرف جاده بیشتر می‌شد و هیجان حضور در این نقطه منحصر به فرد را به اوج می‌رساند.

خیلی از خبرنگاران برای نخستین بار وارد منطقه‌ای می‌شدند که تدابیر امنیتی-حفاظتی ویژه‌ای بر آن حکمفرما بود. حضور چند مأمور مسلح ویژه در دروازه ورودی، همراهی دو مأمور حفاظت در داخل اتوبوس و زیر نظر گرفتن نفر به نفر همه میهمانان از سوی آنها باعث شد این احساس به وجود بیاید که هر اقدام غیرمعمولی، مخاطراتی به همراه خواهد داشت. توصیه‌های ایمنی یگان‌های ویژه که می‌کوشیدند در عین قاطعیت با خوشرویی میهمانان را متوجه شرایط امنیتی سایت کنند، باعث شد اصحاب قلم تنها به بردن قلم و خودکار بسنده کنند و ثبت آنچه می‌بینند و می‌شنوند را به حافظه خبرنگاری خود بسپارند.

وسعت فضا و دورنمای ساختمان‌های متعدد با کاربری‌های مختلف نشان می‌داد سایت نطنز از حیث بهره‌مندی از استانداردهای زندگی یک شهر کوچک چیزی کم نداشته باشد. به غیر از مراکز تخصصی غنی‌سازی و تجهیزات مرتبط به آن، وجود تمهیدات اقامتی و پزشکی برای رفاه حال پرسنل و میهمانان و

تجهیز آنها به همه نیازهای رفاهی باعث شده تا حداقل برای نیازهای اولیه الزامی به عبور و مرور به شهر وجود نداشته باشد.

هیجان‌انگیزترین بخش سفر عبور از تونل‌های درهم پیچیده و شیب‌داری بود که ما را به عمق ۴۰ متری زمین می‌رساند؛ شاید داخل اهرام مصر شبیه به همینجا باشد. خبرنگاران در نهایت با پوشش‌های ویژه‌ای که مختص همین فضاست به سالن اصلی غنی‌سازی قدم گذاشتند و به حکایت چرخش سانتریفیوژها گوش سپردند. چرخشی که گرچه از ۴ سال پیش با استانداردهای برجرام دستخوش تغییراتی شده

مقام‌های ایرانی صادر نشود. در حالی که به توضیحات فنی گوش سپرده بودیم، چشمان مان دوربین‌های نظارتی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را جستجو می‌کرد. طبق توضیح کارشناسان، متوجه دوربین‌های آبی رنگی شدیم که در نقاط مختلف سایت تعبیه شده و ورودی‌ها و خروجی‌های بخش‌های مختلف سایت را ۲۴ ساعته ثبت و ضبط می‌کنند. دوربین‌هایی که فیلمبرداری نمی‌کنند و فریم به فریم عکس می‌گیرند و به حافظه داخلی خود می‌سپارند. بازرسان آژانس برای بررسی وضعیت سایت با مراجعه به آنجا عکس‌ها را در همان محل بررسی

کرده و کارت حافظه را بار دیگر به دوربین متصل می‌کنند. ناظر آژانس اجازه خروج تصاویر را از سایت ندارد و پس از مشاهده تصاویر عکس‌ها را در همان محل پاک می‌کند. سخنگوی سازمان انرژی اتمی در پاسخ به سؤال «ایران» مبنی بر اینکه تصویربرداری این دوربین‌ها تحت نظر کدام قوانین آژانس است، می‌گوید: هم قوانین پادمانی و هم پروتکلی که در صورت خروج ایران از برجرام، امکان دارد ورق برگردد و این نظارت‌ها با لغو اجرای داوطلبانه پروتکل از سوی ایران تنها به مقررات پادمانی محدود شود.

در حالی که اصحاب رسانه با تکان دادن دست با دوربین‌های آژانس خداحافظی کردند، با چند پرسش و پاسخ درباره آینده صنعت هسته‌ای به بازدید خود از سایت پایان دادند. واپسین ساعات حضور در سایت نطنز با جلسه پرسش و پاسخ سخنگوی سازمان و مهمان نوازی پرسنل و مراسم افطار گذشت و این وعده که دو هفته دیگر به بازدید کارخانه راکتور آب سنگین اراک خواهیم رفت.

بازرسان آژانس برای بررسی وضعیت سایت با مراجعه به آنجا عکس‌ها را در همان محل بررسی کرده و کارت حافظه را بار دیگر به دوربین متصل می‌کنند. ناظر آژانس اجازه خروج تصاویر را از سایت ندارد و پس از مشاهده تصاویر عکس‌ها را در همان محل پاک می‌کند

اما فعالیت‌ها همچنان روی ریل پیشرفت قرار دارد؛ بویژه که تولید نسل ماشین‌های IR۸ که ممنوعیتی برای ساخت آن وجود نداشته، با چنان سرعتی پیش رفته که شرایط را مهیای غنی‌سازی در سطحی بالاتر و با ظرفیتی بیشتر از سطح تعیین شده در برجرام کرده است. اما تنها پابندی ایران به برجرام است که باعث شده فرمان آغاز به کار این ماشین‌های پیشرفته از سوی

فتح‌الله زاده

«در صورت بازگشت به کادر مدیریتی استقلال توانایی جذب لیونل مسی را خواهیم داشت. پوشیدن لباس استقلال برای مسی باعث افتخار است.» این حرف را کسی نگفته جز علی فتح‌الله زاده، مدیرعامل چند سال پیش استقلال که مدت‌هاست سمتی در این تیم ندارد. با این حرف او خیلی‌ها شوخی کردند. نه فقط پرسپولیسی‌ها که استقلال‌ها هم در این خنده و شوخی سهیم بودند. در شبکه‌های اجتماعی با هشتک فتح‌الله زاده و علی فتح‌الله زاده به این ماجرا پرداخته شد: سید محمد آل طه: «یک چیز می‌گم فقط خواهش می‌کنم بلند نخندید ممکنه کسی خواب باشه یا فحاشی نکنید خانواده رد می‌شه. فتح‌الله زاده گفته در صورت بازگشت به کادر مدیریتی استقلال توانایی جذب لیونل مسی را خواهیم داشت، پوشیدن لباس استقلال برای او افتخار است. علی فتح‌الله زاده خیلی وقته بیرونه و برای بازگشت، یه حرفایی زده که به جای جاده صاف کن، حالت جاده خراب کن رو براش داشته.»، مهدی دولابی: «خوابهای رنگی فتح‌الله زاده»، سجایا خان: «فوری-رسمی: لیونل مسی با تلاش‌های شبانه روزی فتح‌الله زاده به استقلال پیوست. خوشحالی زاید الوصف مسی از این انتقال»، مارشال: «تهش معلوم می‌شه فتح‌الله زاده یه بازیکن ۱۷ ساله با ۱۵۰ سانت قد و موهای خرمایی پیدا کرده که تو اطراف بوشهر بهش می‌گن مسی. قراره اونو بیاره استقلال.»، یگانه: «چطور دلتون میاد بگید فوتبال ایران به درد نمی‌خوره و کیفیت نداره و این حرفا؟ شما فک کن تو کانال تراکتور خبر اومدن ژاویه. فتح‌الله زاده می‌خواد مسی رو بیاره. تو کدوم لیگ بازار نقل و انتقالات انقد داغه خدایی؟»، کینگ: «می‌گم گریزمان گفته پایان فصل از اتلتیکو می‌خواد جدا بشه، الان فتح‌الله زاده می‌تونه با یک هایجک خوشگل از بارسلونا ببرتش استقلال و خودشو تو تاریخ فوتبال ایران جاودانه کنه، چون مسی یه کم گرون، این پلن بی‌بهره‌تریه، حالا باز خودش می‌دونه!»، سمیه شاهسون: «فتح‌الله زاده: در صورت بازگشت به کادر مدیریتی #استقلال توانایی جذب لیونل مسی را خواهیم داشت. اعتماد به نفسش رو همیشه دوست داشتم. برگرد لعنتی»، علیرضا جواد: «فتح‌الله زاده: «در صورت بازگشت به کادر مدیریتی استقلال توانایی جذب لیونل مسی را خواهیم داشت. پوشیدن لباس استقلال برای مسی باعث افتخاره. احتمالاً حاجی، رضا پرستش رو با مسی اشتباه گرفته.»، سفر خونسرد: «تو نمی‌خواد مسی رو بیاری، این همه بدهی تلنبار نمی‌کردی»، وکیل مدافع آواره: «تا بارسلونا خنده»، حامد: «خوبی قضیه اینه که هنوز مدیران بانمک و طنزپرداز در کشور وجود دارند.».